

NIERGENS THUIS

door
ELISABETH

G. F. CALLENBACH
NIJKERK

„Wel, heb ik van men leven, wat een sukkel!“ blz. 24

NERGENS THUIS

door
ELISABETH

VIJFDE DRUK

GEILLUSTREERD DOOR FRANS VAN NOORDEN

G. F. CALLENBACH
NIJKERK

I.

„Waarom steek je je vinger op, Kees?” vroeg meester Van der Woude.

Het was buitengewoon stil in de school. De hoofden der kinderen waren gebogen over hunne leien en men hoorde geen geluid dan het scherp, doordringend gekras van hunne griffels.

Bij meesters vraag lieten de ijverige scholieren allemaal het werk in den steek en — als door een tooverslag — keken ze naar Kees, die daar in een der voorste banken zat en steeds zijn vuil vingertje in de hoogte hield.

Nu al die nieuwsgierige blikken en vooral meesters gestrengte oogen op hem gevestigd waren, ontzong hem de moed; het bloed steeg den kleinen jongen in de bleeke wangen en de opgeheven vinger zong langzaam.

„Ik .... ik wou ....” stotterde hij, maar verder kwam hij niet.

„Nu, wat wilde je?” vroeg de onderwijzer kortaf.

„Toe dan toch, saaie jongen, sul die je bent, spreek dan toch!” duwde de naast Kees zittende makker hem toe en gaf hem tot aanmoediging een duchtigen stomp.

Hierdoor nog meer uit het veld geslagen, zei het kind weer een paar woorden, maar zóó onverstaanbaar, dat meester ongeduldig opmerkte: „Spreek toch luider,” en zijn buurman hem den raad gaf: „Schreeuw der maar ferm op los, bochel!”

„Ik dacht zoo .... wat is dat, als ze altijd tegen je zeggen: je bent me te veel!” ....

„Hoe kom je daar nu aan?”

„Ik wou 't graag weten!” hield het kind vol.

„Wel, de menschen bedoelen daarmee, dat ze je niet noodig hebben, dat het hun niet schelen kan of je er bent of niet bent — in één woord, dat ze je kunnen missen als kiespijn!” verzekerde de onderwijzer lachend. Twee praters op de achterste bank trokken zijn aandacht. . . . Hij zag dus de smeekende, droevige uitdrukking niet, die er kwam in de zachte kinderoogen; evenmin had hij den zucht gehoord, waarmeê Kees naar zijn uitlegging luisterde.

Toen de babbelaars tot zwijgen waren gebracht en meester zich omkeerde, zag hij dat het kind hem nog bleef aankijken. „Wou je me nog meer vragen, Kees? Dan moet je het liever na schooltijd doen, hoor!” zei hij vriendelijk.

„Neen,” antwoordde Kees, „ik begrijp het nu wel.”

Hij boog zich weêr over zijn werk en trachtte zijn letters zoo mooi mogelijk te maken; — net zoo recht en gelijk als het voorbeeld, dat hij naschrijven moest:

„Men moet niet te veel hooi op zijn vork nemen.”

Het geheele spreekwoord verstond hij niet; toch zou het nooit in hem opgekomen zijn om naar de beteekenis van dit vaak gebruikte gezegde te vragen. Maar die woorden: „te veel” waren hem zoo bekend voorgekomen; die hoorde hij elken dag eenige malen uit den mond van baas Sanders en hij had het niet langer kunnen uithouden te vragen, wat ze toch beduiden.

„Men moet niet te veel” . . . Bom! — daar gaf Jan, naast hem, hem een duw tegen den arm: hij scheen 't er op gezet te hebben Kees te hinderen. Gerrit, die achter hem zat, stak het kind van tijd tot tijd met een griffel in den hals.

Geen wonder, dat het werk niet recht vlotte, want de kleine jongen was voortdurend in spanning van welken kant de aanval komen zou.

Toen meester het werk kwam nazien, zeide hij dan ook hoofdschuddend: „Dat lijkt toch nergens naar, Kees, zóó slecht heb je 't nog nooit gemaakt. En je kunt anders al wát netjes schrijven; waarom geef je je niet wat meer moeite? Jij vooral,” hij drukte sterk op dat woordje „jij”, „mocht je tijd wel wat beter gebruiken, denk daar toch om, kind!”

't Zou heel natuurlijk zijn geweest, als Kees aan meester verteld had, hoe hij in het voornemen zijn best te doen verhinderd was door de beide kwajongens, maar hij was vast besloten zich nooit meer te beklagen. Het was hem al te slecht gekomen, toen hij het eens gezegd had, dat de jongens hem zoo plaagden en zij door zijn schuld een strenge berisping van den onderwijzer hadden gekregen en een bedreiging met strafwerk — als ze 't weêr deden! Gerrit en Jan hadden zich niet ontzien den „klikspaan” eens duchtig af te ranselen. Ze konden dat rustig doen — want voor den „vondeling” partij trekken deed men zelden.

Ja, Kees was een vondeling, uitbesteed door het arm-bestuur van Ellinkshuizen bij den schoenmaker Sanders.

Op een voorjaarsmorgen, heel in de vroegte, had de koster het kind gevonden op de stoep van de kerk, die een eind buiten de kom van het dorp lag.

't Was nu ruim tien jaar geleden. Het stumpertje had er ellendig mager en zwak uitgezien en scheen ongeveer een half jaar oud. De kleertjes, die het aanhad, waren niet veel bijzonders. Op het jurkje was een papiertje gespeld, waarop in drukletters te lezen stond:

„Zijn ouders zijn dood. 't Is òns te veel last om voor hem te zorgen.”

Het geheele dorp was in opschudding geweest over deze gebeurtenis. Waar 't kind vandaan gekomen was, begreep niemand. Waarschijnlijk was het knaapje achtergelaten door een rondreizenden kermistroep, welke zich

kort geleden in den omtrek vertoond had, maar die nu spoorloos verdwenen was.

De vrouw van baas Sanders, die zelf geen kinderen had, had er op gestaan het verlaten schepseltje bij zich in huis te nemen — voor geld natuurlijk, dit eischte haar man.

't Scheen wel een wonder, dat het kind in het leven was gebleven. De menschen redeneerden, dat het maar beter zou geweest zijn, als hij gestorven was; — wat

zou er uit zoo'n ongelukkig „spullekind” groeien!

Hoe had de goede pleegmoeder er van genoten, dat het kind, bleef het dan ook misvormd en zwak, toch groeide en gezond werd. En al nam niemand meer eenige notitie van hem — toen het eerste nieuwtje er af was; al zei haar man steeds smalend: „dat zij zich aftobde met een wurm, waar de eigen familie niks niemen-

dal om gegeven had,” — háár hart klopte warm voor het eenzame knaapje.

Zijn eenige schoonheid waren zijn verstandige blauwe oogen, die zulk een vragenden blik konden werpen op baas Sanders, wanneer deze tegen zijn vrouw uitvoer over den „vagebond”, die maar leefde van *zijn* zuurverdiende geld. Iedereen dacht dan ook, dat Kees (zoo had vrouw Sanders den knaap genoemd) na den dood

der pleegmoeder door den schoenmaker bij anderen zou worden uitbesteed of dat hij er werk van zou maken hem in een weeshuis te krijgen.

Maar neen. Hetzij uit een soort van ruwe oplettendheid aan de nagedachtenis van zijn vrouw, hetzij uit eigen belang — want de toen negenjarige vondeling was een vrij handig kereltje en goed te gebruiken — hij had het kind bij zich gehouden. Kees was bitter bedroefd geweest, toen „moeder” stierf. Hartstochtelijk had hij geschreid, toen de zwarte mannen de kist, waarin zij „sliep”, kwamen weghalen . . . Hij had haar zoo noodig, ach, zoo noodig! Nu was er niemand meer om hem liefde te bewijzen; en al wist hij, dat hij een vondeling was, die nergens thuis behoorde — (het eerste had „moeder” hem gezegd, 't tweede had baas Sanders er aan toegevoegd) — toch had hij behoefte niet alleen om liefde te ontvangen, maar ook om iemand liefde te betoonen. In 't begin had hij getracht zijn vrees op zij te zetten en den knorrigen schoenmaker allerlei kleine vriendelijkheden te bewijzen, maar zijn schuchtere daden of woorden werden met afkeer ontvangen en in de kiem verstikt. Zoo was hij schuw, angstig en in zichzelf gekeerd geworden en zijn hartje gevoelde zich soms zoo bitter gestemd.

Het schoolgaan was een ware beproeving voor hem. Hij wist niet dat zijn pleegmoeder, tot zijn bestwil, haar man had laten beloven Kees tot zijn twaalfde jaar naar school te zenden. De jongens hielden niet van den stillen, bleeken knaap, die liefst alleen in een hoekje zat en zich bij niemand durfde voegen. Ze lachten hem uit en noemden hem (als meester 't niet hoorde) „Bochel”, omdat hij zoo ongelukkig vergroeid was. Hij zou veel plezier in leeren gehad hebben en hij kon goed leeren ook, maar hij was altijd moe en treurig: „suf”, zeiden de menschen, die niet begrepen, hoe meester Van der Woude volhouden

kon, dat Kees toch een goed hoofd had. Maar meester was 't wel met hen eens, dat er geen leven in dien jongen te brengen was. —

De school ging uit. De jongens stoven naar alle kanten. Met gebogen hoofd liep Kees naar de woning van baas Sanders. Naar gewoonte wachtten hem hier allerlei werkjes, die hij moest verrichten, terwijl zijn schoolkameraden zich vrij mochten vermaken.

Toen hij eindelijk met alles klaar was en binnenkwam om te eten, stopte baas Sanders haastig een brief weg, dien hij zoo juist ontvangen scheen te hebben.

Zonder een woord te spreken, at het kind het bord aardappelen leeg, die de schoenmaker reeds voor hem had opgeschept.

„Je blijft vanmiddag maar ereis thuis van school,” zei baas Sanders eensklaps; „ik heb zóóveel werk, dat je me helpen moet — hoe weinig bruikbaar je ook bent. Ik geloof, dat ik er toe zal moeten overgaan een knecht te nemen, maar,” hij voelde onwillekeurig naar den brief in zijn zak en sprak meer tot zichzelf dan tot Kees: „mijn neef in huis en dien jongen is me een beetje te veel.”

II.

„Kees, Kees, waar zit je toch? Zeker weer te suffen daarboven. Kom ereis dadelijk naar beneden, of moet ik je komen halen?” riep baas Sanders een paar dagen later aan de trap van de vliering.

„Hier ben ik, baas!” antwoordde een zacht stemmetje, en onmiddellijk daarop vertoonde zich Kees' misvormd figuurtje boven aan de trap.

„Breng als de wind deze schoenen naar boer Thijssen en haast je wat. — Pas op, dat je niet weer te laat

thuiskomt, hoor je," ging de schoenmaker voort, toen de knaap naar beneden geklauterd was en geduldig stond te wachten op hetgeen de „baas" hem gelasten zou.

„Voordat ik 't vergeet, denk er om, dat je morgen ochtend zoo vroeg mogelijk naar Derksen, aan den Haasmolen, gaat, om zijn laarzen te halen: er is haast bij," vervolgde baas Sanders.

„Ja," zei Kees. Hij nam de zware laarzen van boer Thijssen, hing ze over zijn schouders, mompelde „Goe'n dag, baas," en ging langzaam de deur uit.

„Vooraf niet te vlug loopen, hoor!" riep de schoenmaker hem spottend na.

't Was een heldere najaarsdag en 't liep tegen halfzes.

Een stevige wandeling was het naar de boerderij van Thijssen, maar gelukkig wist Kees goed den weg.

Neen, tegen dat eind loopen zag hij niet op, hij zou nog veel verder hebben willen gaan! Maar de boer had een grooten hond: daar was hij schrikkelijk bang voor. Niemand wist, welk een angst het gebrekkige kind uitstond, als het dier, luid blaffend, op hem toekwam! Hu, hij rilde bij de enkele gedachte.

Een droevige uitdrukking lag op zijn geduldig gezichtje, terwijl hij voortsukkelde op den straatweg.

Hij was moe, geen wonder!

Voor dag en dauw was hij opgestaan; hij had voor baas Sanders gewerkt, totdat hij naar school ging; toen hij uit school kwam, moest hij boodschappen doen; 's middags had hij zich ter dege ingespannen bij de rekenles en juist was hij, thuiskomende, even naar zijn zoldertje gegaan, om een oogenblik te rusten — toen de baas hem alweêr riep.

Ouder gewoonte liep hij weer te droomen.

Waarover sufte hij?

Altijd over hetzelfde. Waarom hij zoo anders was dan andere kinderen: zoo slecht, dat bijna niemand vriendelijk

voor hem kon zijn? Waarom hij geen vader of moeder had, die de kwajongens bestrafte, en geen enkelen vriend met wien hij praten kon, zooals b.v. Gerrit met Jan: die twee waren altijd samen. Waarom zijn pleegmoeder was heengegaan en nooit, nooit meer terugkwam!

Daarover peinsde hij en hij zag er zoo onnoozel en dom en belachelijk uit met zijn bedrukt gezichtje, zijn hoogen rug — en de groote laarzen, die — aan elken kant een — langs zijn schouders bengelden.

De laatste stralen der ondergaande zon verlichtten velden en boomen en wierpen een purperen gloed op de hooge ramen van het kerkje, dat, terzijde van den straatweg, tusschen hooge boomen verscholen lag. Maar Kees zag niets van dit alles, zijn oogen stonden zoo dof.

't Werd al vrij donker, toen hij op den dijk kwam.

Ziezoo, nu linksaf, het land in, langs een nauw voetpad.

Bij een kromming van het weggetje zag hij de lichtjes van de boerderij al. Nog een paar stappen en hij was bij het hek; hij opende het zoo stil mogelijk.

..... Maar de hond had het toch gehoord of geroken, dat er iemand zijns meesters erf opkwam en sloeg aan. O! als het dier nu maar aan den ketting lag, zooals laatst!

Kees' hart klopte bijna hoorbaar, terwijl hij zich vermande en het hek doorging. Hij liep de plaats op, de laarzen steeds langs zijn schouders slingerende.

Daar kwam een donkere gedaante met vlugge sprongen op hem af.... de hond! In nameloozen angst trachtte het kind het dier met de laarzen van zich af te houden, maar de hond, die nog jong en geducht speelsch was, vond dit een aardig spelletje. Hij sprong tegen Kees op en zette zijn scherpe tanden in diens versleten jasje.... Een doordringende gil van het kind scheen daarbinnen gehoord te zijn, want terstond daarop werd de deur van het huis geopend en de stem van den boer riep: „Hei daar!.... koest, Kastor, hier!....”

Terstond liet de hond het knaapje los en liep kwispelstaartend naar zijn meester toe. „Wie is daar nog zoo laat?” vroeg deze.

„Hier.... zijn.... de laarzen van baas Sanders,” stotterde Kees. Hij haalde diep adem, toen hij zag, dat de boer het vreeselijke dier aan den ketting legde.

„Stuurt hij je nog zoo laat dit eind? 't Is een ware schande,” mompelde boer Thijssen bij zichzelf; toen ging hij luider voort: „Heeft de hond je jasje stuk getrokken, arm schaap? Ja? Kom even binnen, dan zal de vrouw 't wel naaien. Het spijt me geducht voor je, maar je moet niet zoo bang voor Kastor zijn — het dier doet niets; ik wil zeggen, hij bijt niet uit kwaadheid; hij is alleen maar speelsch. Ga meê, Kees, er is binnen wel een kopje warme koffie en een boterham voor je, kom.”

De oogen van den knaap begonnen te schitteren.... maar, neen, hij durfde niet meegaan. 't Was toch al later geworden dan hij dacht, en baas Sanders had hem zoo gewaarschuwd — het kón niet.

„Dank u,” zei hij zacht; „ik zou wel graag willen, maar ik moet dadelijk naar 't dorp terug.”

„Kom, vader!” riep een vroolijke kinderstem van binnen, „wat blijf je lang weg; vertel ons nou verder van de „Zeven Geitjes”, toe!”

„Ja, Geertje, dadelijk!” riep de boer terug. „Daar, beste jongen, dat's voor je boodschap.” Hij stopte Kees een dubbeltje in de hand.

Een oogenblik later zat boer Thijssen weer in de gezellige keuken, waar moeder juist de lamp had aangestoken, en toonde hij de nieuwe laarzen aan zijn vrouw en aan zijn verrukte kinderen, de hond lag rustig te slapen in zijn hok — en de kleine vondeling liep, bevend tengevolge van den doorgestanen angst, op den half donkeren dijk. Wat zou baas Sanders wel zeggen van zijn gescheurde jasje? Kon hij maar ongemerkt naar boven

komen om het te naaien, hij had immers wel een naald en draad!

Bij den straatweg gekomen, sloeg hij een anderen weg in dan daar straks. Dit pad was wel ongemakkelijker, maar veel nader. Het liep langs den grooten boomgaard van boer Hendriks. Telkens als hij dien kant uitging, had Kees begeerig gekeken naar die appelen en peren, welke daar zoo verlokkelijk laag bij den grond hingen; sommige zóó laag, dat het al heel gemakkelijk zou geweest zijn ze met een stok af te slaan.

En dit *gebeurde* ook wel, dat wist Kees; daar spraken de jongens op school wel over. Juist gisteravond had boer Hendriks aan zijn baas zitten klagen, dat die ellendige kwajongens, die appel- en perendieven, zooveel wegstalen; ze klommen zelfs in de boomen. Hij had den veldwachter gewaarschuwd; deze zou ze in 't hok onder den toren laten opsluiten, als hij ze betraptte. — En 't volgend jaar zou 't niet weêr gebeuren, dan zou hij er eerder bij zijn! . . . . Of het de vrees voor het akelige donkere hok was, die Kees terughield zich de vruchten toe te eigenen, of dat een inwendige stem hem zeide, dat het slecht was, het goed van anderen te nemen, — zou moeilijk uit te maken zijn.

Kees was bang voor dat hok onder den toren. Hij had het ééns geopend gezien: verleden jaar, toen een dronken landlooper, die gevochten had, in het dorp werd opgepakt. Het was een zeldzaam geval in Ellinkshuizen — dus de geheele dorpsjeugd liep er achter. De deur van het hok werd opengedaan — de man, al tegenpartelende, er in geduwd, de zware grendel er voorgeschoven. Nooit zou Kees dat oogenblik vergeten, hij had dien nacht niet kunnen slapen . . . . Als hij er nog om dacht! 't Was hem een steen van 't hart geweest te hooren, dat men den man naar de stad had vervoerd . . . .

Een geritsel stoorde hem in zijn gepens.

Wat zou dat zijn?

Het liefst had hij het op een loopen gezet, maar 't was of de schrik zijn beenen verlamde.

Daar hoorde hij duidelijk een stem . . . hij keek naar alle kanten.

„O, 't is bochel maar! — Nu, die zal z'n mond wel houden, want als hij ons verklikt, zullen we 't hem wel inpeperen . . .” Het werd fluisterend gezegd, maar Kees had een bijzonder scherp gehoor en goede oogen ook. De stem kwam uit een van de boomen; hij tuurde en tuurde en zag duidelijk een gedaante zitten in den grooten pereboom, die het dichtst bij den muur stond.

Ja 't was Gerrit Vleemers, zijn grootste kwelgeest! Een kreet van verbazing ontsnapte hem.

„Houd je stil, bochel!” riep de jongen uit den boom. „Als je me verklapt, zit er wat voor je op, hoor. Maar als je je mond houdt . . .” Hij fluisterde met iemand, die onder den boom scheen te staan, en Kees hoorde een onderdrukt gelach.

„Dáár, pak aan!” Gerrit Vleemers had Kees vier groote peren toegegooid en waarschuwde: „Wees nou voorzichtig en vertel niets aan je baas; denk er om, dat ik je wel driedubbel aan kan!”

Het kind raapte de vruchten op en bleef besluiteloos staan. Ze voelden al zoo heerlijk rijp en hij had ze immers *gekregen!* Hij zou Gerrit stellig niet verraden, want die zou hem zeker doodslaan, als hij het deed; — en al was dit zoo niet, wat hielp het Kees dan nòg of hij 't ging vertellen: niemand zou hem immers gelooven!

Hij kon zijn verlangen om de peren te proeven niet langer bedwingen; in een oogwenk had hij er een opgegeten; de drie andere stak hij in den zak.

Juist wilde hij voortloopen — toen hij voetstappen achter zich hoorde. „De veldwachter!” hoorde hij Gerrit Vleemers zeggen; op 'tzelfde oogenblik was de knaap

uit den boom gegleden. Kees begreep niet, waar de jongens zoo gauw gebleven waren; zeker hadden zij zich in den boomgaard verscholen, terwijl de veldwachter de rondte deed.

De voetstappen kwamen nader en nader.

Kees wist wel, dat hij niet ontkomen kon. — Maar hij behoefde immers niet bang te wezen, hij had niets kwaads gedaan!

„Wie is daar? Wacht ereis even!” riep de veldwachter hem uit de verte toe.

„Ik — Kees van baas Sanders!” riep de knaap terug.

„Wat doe jij hier zoo laat op den weg, hè?” klonk het dreigend, terwijl de man dichterbij kwam.

„Schoenen weggebracht naar baas Thijssen.”

„Zoo,” bromde de veldwachter; „kan ik daar op aan? — Ik dacht, dat ik iemand in den boom zag. Heb je niemand gezien?”

„Neen,” loog Kees; zijn lippen beefden; — als de man eens vroeg om zijn zak te onderzoeken en de peren vond!

„Nou, loop jij dan maar door. Je bent eigenlijk ook te klein en te miserabel om in een boom te klauteren, ofschoon.... Ik zal blij zijn, als die peren en appelen geplukt zijn! 't Is me een pretje, om hier den geheelen avond rond te loopen; dan den boomgaard in en dan den weg weer op”....

Gerustgesteld liep Kees voort. Het was al vrij laat, toen hij eindelijk het huisje van den schoenmaker bereikte. Vlak bij 't straatje, waar deze woonde, kwam hij tot zijn groote verbazing Gerrit Vleemers tegen, die langs den muur sluipend, ongemerkt trachtte weg te komen.

„Je bent weer geducht laat!” ontving hem baas Sanders. „Je hebt zeker weêr je tijd staan te verbeuzelen!” Met een bijzondere uitdrukking op zijn gelaat nam hij zijn pleegkind van 't hoofd tot de

voeten op; — daar viel zijn oog op het gescheurde jasje.

„Zeg,” ging hij voort, Kees ruw bij den schouder grijpend: „hoe is dat gekomen?”

„De hond van baas Thijssen heeft het gedaan; ik zal

't dadelijk dichtnaaien,” antwoordde de kleine jongen angstig.

„Hm, zoo?...” bromde de man. Hij wierp een dreigenden blik op Kees en scheen zich met moeite te bedwingen. „Ik zal je leeren beter op je kleeren te passen, leeglooper die je bent!” barstte hij los. „Weet je wel, dat je van honger en gebrek zoudt moeten om-

komen, als ik niet zoo goedgunstig was je te onderhouden? Weet je wel, dat je bij niemand hoort en mij eigenlijk ook te veel bent, hè?"

Ja, Kees wist het wel en hij begreep nu ook, wat die laatste woorden beteekenden.

„Vooruit — naar je bed!" ging baas Sanders voort, terwijl hij hem de trap opduwde; „zonder boterham ga je naar boven en pas op! morgen ga je . . ."

Hij had er nog iets bij willen voegen, maar hield zich bijtijds in; met een driftigen ruk trok hij de deur der zoldertrap achter zich dicht.

Versuft door die ruwe behandeling en uitgeput van vermoedheid wierp Kees zich op zijn stroomatras neer. Hij huilde niet — zooals een ander kind zeker zou gedaan hebben — toch veegde hij werktuiglijk telkens met zijn handje de oogen af; ze brandden zoo! Hij trok de deken over zich heen en lag heel stil.

Kees sloot de oogen niet, maar staarde door het kleine venster, vlak over zijn bed, naar buiten. Daar stond weer de vriendelijke maan; zij bescheen met haar heldere, zilveren stralen het verlaten kind op zijn stroo-leger — alsof hij een koningskind was, dat op donzen kussens rustte.

Vol verlangen keek het knaapje naar de heldere lucht, naar de schitterende sterren . . . . Waarom? dat wist hij niet. Maar van beneden kwamen immers altijd ruwe woorden, onvriendelijkheden, slagen, bespottling en hoon; — is het wonder, dat hij zoo gaarne opzag naar Boven, waar alles hem zoo rein en heerlijk toescheen?

Hij wist het niet, arm ouderloos kind, dat tóch het oog eens Vaders in liefde op hem nederzag, want niemand had hem geleerd den Hemelschen Vader lief te hebben; men had hem wél verteld van een God, die hem straffen zou, als hij ondeugend was!

't Was niets ongewoons, dat baas Sanders hem voor

't minste verzuim of vermeende verzuim zonder eten naar bed zond, maar zoo diep als van avond had Kees zich die ruwe behandeling nog nooit aangetrokken. — Wat was die boer Thijssen toch vriendelijk voor hem geweest, en wat waren zijn kinderen toch gelukkig! Hoe heerlijk, als iemand tegen je sprak, zonder dat hij dadelijk kwaad werd of je uitlachte. „Moeder” had dat altijd gedaan en, ja, de oude nicht in de stad ook . . . en de meester soms. Anders niemand, niemand! —

Nu kwamen er waarlijk waterlanders te voorschijn; hij begreep niet waarom. Gek dat hij huilde! Hij had immers nergens pijn en geen mensch zei nu toch iets tegen hem.

Het kind dacht er niet aan te gaan slapen, 't scheen wel dat hij meer en meer wakker werd. Eindelijk dommelde hij even in — ten minste hij ontwaakte met een schrik.

Wat was dat voor een gestommel op de trap? Er kwam iemand naar boven. Kees hield den adem in en luisterde . . . Hij was diep onder zijn deken gekropen, maar zag door een der groote gaten, dat de bezoeker niemand anders was dan baas Sanders, die een dievenlantaarntje in de hand hield. Wat kwam hij doen? Hem nóg meer beknorren? Het kind besloot terstond zich slapende te houden.

Langzaam naderde de schoenmaker het armelijk bed en liet het licht van zijn lantaarntje op den kleinen jongen vallen, die zijn oogen stijf gesloten had . . . „Hij slaapt!” mompelde hij tevreden, terwijl hij de deken, die hij weggetrokken had, losliet, „nou, ik zal hem laten slapen! Hij zal raar opkijken, als de veldwachter hem morgenochtend komt halen. Zoo'n perendief! Ik heb 't altijd wel gedacht, dat hij 't achter de mouwen heeft, die jongen met zijn schijnheilig gezicht. Ik kan hem nu gerust wegjagen, dat is zeker. Ik heb mijn vrouw be-

loofd hem altijd bij me te houden; maar een dief kan ik niet in huis hebben — dus ik ben met eere van den jongen af en mijn neef kan knecht bij me worden. Van dien zal ik stellig meer plezier en gemak hebben. Gerrit Vleemers zei, ik moest maar even in zijn jasje voelen — daar zou ik de peren nog wel in vinden, als ie ze ten minste niet verstopt had!" Hij ging naar den kreupelen stoel, waarover het jasje hing, en doorzocht de zakken. Natuurlijk vond hij de drie peren, die Kees bewaard had. „Zie je wel!" riep baas Sanders met een triomfantelijken glimlach, „ik heb 't meer dan eens aan mijn vrouw gezegd: die jongen *is* niet te vertrouwen, maar ze wou me nooit gelooven. Gekheid van dien hond! Die scheur kwam er natuurlijk in door 't klimmen in den boom! Zoo'n huichelaar! Goed dat Gerrit hem juist gesnapt heeft. We zullen Keesje morgen in 't hok laten sluiten en dan moet de burgemeester maar zien, waar hij verder met hem blijft; ik trek mijn handen van hem af. Den brief aan mijn neef kan ik gerust wegsturen. Morgenochtend waarschuw ik den veldwachter . . . ." Nog in zichzelf brommend, trok de schoenmaker langzaam af; de peren had hij als een overtuigend bewijs van Kees' schuld in zijn zak gestoken.

Hij liet zijn pleegkind in de grootste spanning achter.

Kees wist niet recht of hij waakte of droomde en richtte zich half overeind. Neen, hij was klaar wakker. — Daar op den grond lag zijn jasje, en hij hoorde beneden nog geruimen tijd gestommel. Toen werd het rustig en stil in de kleine woning.

„Wat moet ik doen? Hij denkt, dat ik de peren gestolen heb!" snikte het kind, met het mager gezichtje stijf in de deken gedrukt, opdat de baas hem niet hooren zou. „Dat heeft Gerrit hem verteld; hij was stellig bang, dat de veldwachter hem gezien heeft. Als ze me in 't hok sluiten, dan ga ik dood en dan stoppen ze me in

den grond net als moeder.... Wat moet ik doen!'"

Het zweet parelde hem op 't voorhoofd. Arm kind! hij dacht er niet aan, dat men hem zou gelooven, wanneer hij de ware toedracht der zaak vertelde. Eén ding was hem duidelijk: morgen ging hij 't hok in.

Was er dan nergens redding?

Het woelde en kookte in zijn arm hoofdje — totdat ten laatste deze gedachte bij hem opkwam: Baas Sanders wilde hem weg hebben en hem in 't hok stoppen — welnu, hij zou uit zichzelf heengaan. Morgenochtend heel vroeg, als de baas nog sliep, zou hij 't huis verlaten en nooit meer terugkomen. Hij zou naar de oude nicht in de stad gaan en haar vragen of hij bij haar mocht blijven; hij kon immers voor haar werken om zijn kost te betalen!

Het kind durfde niet meer te gaan slapen, uit vrees dat hij te laat wakker zou worden.

Zoo zat hij daar den ganschen nacht met het hoofd in de handen, terwijl baas Sanders en Gerrit Vleemers rustig sliepen.

De schoenmaker sliep dien morgen zelfs langer dan gewoonlijk; hij was ook zoo laat naar bed gegaan! Die brief aan zijn neef had hem groote inspanning gekost: hij was het schrijven niet meer gewoon!

„Waar die jongen toch zit!" bromde Sanders, toen hij zag, dat het vuur niet was aangemaakt en het water voor de koffie niet was opgezet. „'t Is waar ook," herinnerde hij zich eensklaps; „ik heb hem gistermiddag gezegd, die schoenen aan den Haasmolen te gaan halen, Wat zal ie op z'n neus kijken, als ie thuiskomt! — ik ga straks den veldwachter alles vertellen."

Daar viel zijn oog op een stukje papier, dat op de tafel lag. Hij nam het op en zag hoe er met potlood op geschreven was. Baas Sanders zette zijn bril op...; met heel veel moeite, woord voor woord, ontcijferde

hij het briefje, door Kees voor hem achtergelaten.
Met hanepooten van letters had het kind geschreven :

„Baas ik ga heen en kom niet meer terug, ik heb alles gehoord wat je gezegt heb en ik ben vreeselijk bang voor het hok en ik heb ook niet gestole want ze hebbe me de pere gegeve en de hont heeft me jasje gescheurt, en je wil graag dat ik weg ben dus ga ik maar uit me eige Kees.”

De schoenmaker las het briefje met een spottenden lach: „Zoo, zoo, weggelopen!” mompelde hij. „Nou, 't kan me niet schelen — ik ben zóó nog makkelijker van hem af. Ik zal hem niet achterna loopen, hoor! Mijn vrouw zou 't zeker gedaan hebben, maar ik geef niet zóóveel om dat wurm! Wil de burgemeester hem terughalen, mij best, ik ga 't hem zeggen; maar 't heeft eigenlijk geen haast.”

Binnen een paar uur wist het geheele dorp, dat Kees om zoo te zegen met de Noorderzon vertrokken was. De menschen spraken er dagenlang over, toen alle nasporingen — eerst in de buurt van den Haasmolen (op aanwijzing van baas Sanders) en verder in omliggende plaatsen — vergeefsch bleken; en zij verdiepten zich in allerlei gissingen over wat er toch wel van den vondeling zou geworden zijn. Baas Sanders had aan niemand

het briefje van Kees laten lezen, — dus schudden de menschen het hoofd over de verdorvenheid van den jeugdigen perendief en ze zagen in zijn vlucht een bevestiging van zijn schuld.

Behalve de schoenmaker waren er nog twee in 't dorp, die het echter beter wisten: Jan en Gerrit.

Jan's hart klopte onrustig, toen hij hoorde, dat Kees nergens te vinden was en hij keek dien middag op school veelbeteekenend naar Gerrit, alsof hij zeggen wilde: 't is ònze schuld, dat hij weggeloopt is; wij hebben de appelen en peren gestolen en er hem van beschuldigd! — Maar Gerrit zette een heel onverschillig gezicht en na schooltijd had Jan den moed niet hem verder iets te zeggen.

Dagenlang was Jan bijzonder stil, zoodat zijn moeder zei: „Die jongen van me heeft toch zoo'n goed hart, ik geloof waarlijk, dat hij 't zich aantrekt van dien Kees.”

Op een avond kwam boer Hendriks bij Jan's ouders binnenloopen; in den loop van 't gesprek zeide hij: „Ik ben zoo blij, dat die jongen niet meer in 't dorp is; mijn appelen en peren worden niet meer gestolen.” Hij zag niet, dat Jan vuurrood werd en stil de kamer uitliep.

Den volgenden morgen vertelde deze laatste aan Gerrit, wat boer Hendriks gezegd had.

„Wat zeur je daar toch lang over!” riep Gerrit ongeduldig; „zoo komen *wij* immers mooi vrij. Van 't jaar is er toch niets meer voor ons te halen, want eerstdaags laat boer Hendriks zijn appelen en peren plukken — dus de pret was toch uit! Hij denkt nu heelemaal niet aan ons, en 't volgend jaar: wie dan leeft, wie dan zorgt!”

Jan antwoordde niet. Eén ding is zeker, dat de beide jongens na dien tijd elkanders gezelschap schenen te vermijden, en Jan's ouders zagen met vreugde, dat hij vrij wat minder kattenkwaad uitvoerde en meer op zijn werk lette dan vroeger.

Kees was al gauw zóó volkomen vergeten, of hij nooit in het dorp geweest was.

III.

Arme kleine Kees!

Nooit had hij zich verlatener en toch ook nooit vrijer en gelukkiger gevoeld, dan toen hij daar in den vroegen morgen op den boschweg liep, welke naar de stad H. voerde. Onopgemerkt was hij door allerlei binnenpaadjes in het bosch gekomen. 't Was ook nog zoo vroeg en zoo donker! Toch liep hij vlug door en keek telkens om of er ook iemand achter hem aankwam. De scheuren in zijn jasje had hij met een paar groote spelden vastgestoken, en meer dan eens voelde hij naar het dubbeltje, dat boer Thijssen hem gegeven had, en dat gisterenavond gelukkig tusschen de voering van den binnenzak was blijven zitten.

't Was niet de eerste maal, dat hij dezen kant uitging. Toen zijn pleegmoeder nog leefde, was hij vaak met haar geweest naar een oude nicht van vrouw Sanders, die in de stad op een paar kamertjes woonde. 't Was altijd een waar feest voor Kees geweest, met moeder naar die vriendelijke oude vrouw te gaan. Nadat vrouw Sanders gestorven was, had hij niets meer van nicht gehoord, want het oude mensch kwam nooit in het dorp.

Kees was geducht moe, toen hij eindelijk de eerste huizen van H. voor zich zag. Hij had ruim drie uur achter elkander geloopt, want slechts een paar maal had hij 't gewaagd even op den grond te gaan zitten om te rusten.

Wat was het druk en woelig in die groote koopstad! De menschen letten niet op den kleinen jongen — en zoo ging hij ongemoeid zijn weg.

't Sloeg tien uur van den hoogen klokketoren, toen hij in de buurt kwam, waar nicht woonde. Waar de stoomtram naar A. ophield, moest hij een zijstraat inslaan en aan 't eind van die straat stond een standbeeld, — dat herinnerde hij zich nog. En vlak bij het standbeeld was een groot gebouw — de kerk, had zijn pleegmoeder gezegd —; als men die kerk voorbij was, moest men nog een paar straatjes door om in 't steegje van nicht te komen. Daar was het beeld al! . . . en de kerk ook! Nu zou hij den weg verder ook wel vinden. Na lang zoeken en heen en weer loopen, stond hij eindelijk, eindelijk voor 't huisje, waarin nicht Mietje woonde. De deur stond open; hij ging binnen en wilde de trap opgaan . . .

„Hei, jongen! wat moet jij daar!” riep een schelle vrouwenstem uit het achterhuis.

„Ik kom naar nicht Mietje kijken,” zei het kind, terwijl hij verschrikt bleef staan.

„Nicht Mietje?! Wie bedoel je?” vroeg de vrouw, die met opgestroopte mouwen naar voren kwam; ze droogde haar handen af aan haar boezelaar, want ze stond juist aan de waschtobbe, toen ze Kees in 't oog kreeg.

„Nicht Mietje van vrouw Sanders!” legde hij uit. „Ik ben Kees, die bij haar was als ze hier kwam, en nu is ze dood.”

„Is ze nu dood? En je zegt, dat je naar der komt kijken!”

„Neen, vrouw Sanders is dood,” zei Kees; „nicht Mietje woont hierboven.”

„Nou, ik verzeker je, schaap, dat er geen nicht Mietje in 't heele huis te vinden is. Ik woon hier al een half jaar en ik ken al de bewoners op mijn duim; ik heb zelfs nooit van een nicht Mietje gehoord. Laat eris zien: héél boven woont een timmerman — zijn vrouw is dood; — en op de kamertjes, een verdieping lager, de Wed.

Schellers, de naaister — die heet geen Mietje, maar Kee en der dochter heet Jans. Wacht, ik zal 't haar eens vragen, zij woont hier langer dan ik... Kee! vrouw Schellers!! vrouw Schellers!" . . . .

„Nou, wat is er, Trui?" riep een stem van boven en de deur van een der kamertjes werd half opengedaan: „Wat mot je?"

„Heb jij ooit gehoord van een ouwe vrouw, die Mietje heette en hier in huis woonde op de kamertjes, die jij nu hebt? Hier is een jongetje, dat naar der vraagt."

„O! dat ouwe mensch is al lang dood — al meer dan een jaar," klonk het onverschillig; „ik heb haar niet gekend, maar de zuster van men mans moeder, daar was ze een kennis van. — Ik kan niet langer van mijn naaiwerk af, dag!" . . . .

Plof — de deur ging dicht.

„Hoor je 't nou, jongen? Ze is dood; hebben ze je dat niet eens verteld? Waar kom je toch vandaan, stumper? Heb je ver geloopt? Je ziet zoo bleek!"

Teleurgesteld had Kees zich omgedraaid. Hij hoorde de nieuwsgierige of misschien belangstellende vragen der vrouw niet en ging droevig heen.

„Wel, heb ik van men leven, wat een sukkel!" zei de vrouw bij zichzelf: „die bedankt je niet eens voor je moeite!"

Ze ging weer naar de waschtobbe terug en stampte zóó krachtig, dat het zeepsop haar in 't gezicht spatte.

Waar nu heen?

Kees wist het niet. Hij voelde op 't oogenblik niets anders, dan dat hij flauw was van den honger. Hij had immers zijn dubbeltje nog in den zak: hij zou een broodje van vijf cent koopen en de rest bewaren.

Het kind trad een bakkerswinkel binnen en kreeg een vrij groot broodje voor zijn geld, want wat kon het hem schelen, dat het oudbakken was en zoo hard als

een steen? Hij had honger en goede, stevige tanden. Zijn dorst leschte hij aan de pomp, die midden op het pleintje stond. Nadat hij gegeten en gedronken had, kwam pas de gedachte bij hem op: waar moet ik nu heen? Hij kende niemand in de stad en wist niet recht, wat hij beginnen zou, nu nicht dood was.

Waar moest hij vannacht slapen?

Hij kon er geen antwoord op geven. Gelukkig dat het nog lang duurde, eer het nacht was!

Hij liep de eene straat na de andere door; een paar maal werd hij van een stoep of hek weggejaagd door een politieagent, die zeker dacht dat hij bedelde. Langen tijd bleef hij staan voor een winkel, waar tal van mooie platen voor het raam waren uitgestald.

Eén plaat trok zijn bijzondere aandacht . . . .

„Nergens thuis” stond er onder — en die woorden troffen het kind, dat zelf ook geen tehuis had. Dat jongetje op de plaat, dat daar geleund stond tegen een lantaarnpaal en zoo'n gescheurd jasje aanhad, was net zulk een jongen als hij. Alleen, op die plaat scheen het avond te zijn, want de lantaarn was aangestoken, zoodat het volle licht op het magere, bleeke gezichtje van het knaapje viel. Ook was de straat of het plein nat en morsig; het leek wel of het regende . . . .

Kees was blij, dat het in déze stad mooi weer was. Hij zou niet graag zoolang in den regen staan; waarom ging dat kind niet weg? . . . . Omdat hij nergens thuis hoorde?

„Toe, jongen, ga nu op zij, laat òns daar eens even staan,” zei een net gekleed dametje, die met hare vriendin kwam aanwandelen. Kees gehoorzaamde terstond en liet de dames op zijn plaats gaan. „Wat een treurige voorstelling!” zeide de eene juffrouw, naar de plaat wijzende, „daar word je nu akelig van: dat arme schaap!”

Kees liep langzaam voort. Daar hoorde hij opeens

het geluid van een draaiorgel. In een oogwenk stond hij er vlak bij, midden onder een troepje kinderen, die op de maat van de muziek stonden te dansen en te springen.

Hé, als hij eens even aan dat ding mocht draaien! Hij had vroeger wel eens gezien, dat de orgeldraaiers jongens, zooals hij, bij zich hadden om de centen op te halen. Deze man was klaarblijkelijk alleen, want toen hij zijn stuk uitgespeeld had, liet hij 't orgel staan en ging zelf met het bakje rond.

Daar viel Kees iets in. Zou hij het wagen?

Hij ging dicht bij 't orgel staan; — en toen de man terugkwam om weg te rijden, zei de kleine jongen heel zacht: „Zeg, orgeldraaier! . . .”

Hij kreeg geen antwoord; het orgel was zwaar en moeilijk vooruit te krijgen. „Heb je geen jongen noodig om de centen op te halen en je te helpen duwen?” vroeg Kees iets luider.

„Ga weg, kwajongen, ik heb genoeg van jongens: — twee zijn er met me centen van door gegaan!” riep de orgeldraaier, drong hem ruw op zijde, en reed door.

„Die man heeft me ook alweer niet noodig,” dacht Kees, diep teleurgesteld.

Tegen het eind van den middag besteedde hij zijn laatste vijf centen voor een tweede broodje. Hij knabbelde het langzaam op en dacht onderwijl, hoe jammer het was, dat hij er niet nog een koopen kon.

't Was nu veel stiller geworden in de straten, en er liep bijna niemand op het ruime plein, waar Kees vermoeid op een bank was neergevallen.

Hij bleef daar langen tijd zitten. Dicht bij zijn bankje stond een lantaarn: hij moest onwillekeurig weer denken aan de plaat, die hij vanmiddag gezien had.

Daar kwam de lantaarnopsteker aan. In de rondte waren de lichten bijna alle ontstoken en nu was hij vlak bij Kees.

„Hoe aardig dat door dien stok de lichtjes gaan branden!” dacht het kind. Hij was opgestaan — en stond vol aandacht te kijken naar de bewegingen van den man, die het deurtje openwipte en de lantaarn ontstak. Als die man hem eens gebruiken kon om den stok te dragen en hem dat aansteken eens leeren wilde! . . .

„Ik wou dat ook wel kennen,” zei Kees eensklaps. „Is het moeilijk? Ik zou héél graag met je meê willen gaan om den stok voor je te dragen.”

„Met mij meêgaan?” vroeg de man op een toon of hij zeggen wilde: hoe heb ik het nou met je. „Wat ben jij een rare jongen. Ga gauw naar huis, naar je vader en moeder. — Wat doe je zoo laat op straat, je ziet er zoo teer uit, ventje. Wie ben je?”

„Ik heb geen vader en moeder: ik ben een vagebond,” zeide het kind (hij wist niet wat dat woord beteekende, maar hoorde het dikwijls gebruiken door baas Sanders, wanneer deze over zijn pleegkind sprak). — „Ik weet niet waar ik vannacht slapen moet. — Op dit bankje is 't zoo koud en ik ben bang, dat de politieagent me wegjaagt.”

„Dat zou hij zeker doen, hij zou je meenemen naar 't bero.”

„Naar 't pero? Wat is dat?”

„Het politiebero, waar ze de gevangenen ook naar toe brengen.”

„Ik wil niet naar 't pero,” zei het kind beslist.

„Ik heb negen kinderen, en mijn vrouw zou raar opkijken, als ik je meêbracht. Ze zou zeggen: dat is me een beetje te veel, hoor! Waar hoor je thuis? Je hebt vannacht toch ergens geslapen, jongen!”

„Bij baas Sanders in Ellinkshuizen, maar ik ben wegge-loopen, omdat hij me in 't hok wou stoppen: hij zei, dat ik peren gestolen had en ik heb het werkelijk toch niet gedaan” . . .

„Nou, dan raad ik je naar je baas terug te gaan,”

zeide de lantaarnopsteker. „Hier heb je een dubbeltje! daarvoor kun je een eind met de tram gaan, of als die niet meer rijdt vanavond, kun je voor dat geld wel ergens een slaappleats krijgen. Maar dan morgen naar je baas terug, hoor! Eigenlijk moest ik me niet met een ondeugenden jongen ophouden, die gestolen heeft en weggeloopt is en 't was mijn plicht de politie te waarschuwen . . . Ik ben veel te goedig, veel te goedig . . .”

Hoofdschuddend ging hij verder, want hij kon zijn tijd toch niet zoo staan te verpraten!

Kees sloeg opnieuw den weg naar de stad in. Nu had hij weêr geld; als hij 't bewaarde, kon hij morgen en overmorgen broodjes koopen.

O, als de politie hem niet wegjoeg of naar 't bureau bracht, en 't 's nachts maar niet zoo koud was — dan zou hij wel hier of daar op een bankje of stoep kunnen slapen. Om de toekomst bekommerde hij zich verder niet: op dat punt was hij net als een ander kind. Het kwam ook geen oogenblik in hem op naar Ellinkshuizen terug te keeren.

Zoo ongemerkt was hij bij de Groote Kerk gekomen. Er zou dien avond om acht uur een Zendingsrede gehouden worden. Ofschoon het nog een kwartier voor den tijd was, gingen reeds vele menschen het gebouw in.

Kees liep langs de geopende deur en bleef verrukt staan: hij hoorde duidelijk het orgelspel. Even, héél even, wilde hij daarbinnen gaan luisteren; de muziek trok hem onweerstaanbaar aan.

Hij voegde zich bij een paar burgervrouwtjes, die juist de kerk ingingen, en stond weldra in de buitenste gang. Kees hoorde, hoe de eene vrouw aan de andere vroeg: „Zeg, is dat je zoontje?”

„Gelukkig niet!” antwoordde de aangesprokene. „Mijn jongen ziet er heel wat fermer uit dan dat ongelukkige bultje!”

„Arm kind,” zeide de eerste vrouw medelijdend. Een oogenblik later riep ze Kees toe: „Jongen, je gaat de verkeerde trap op: dat is de trap naar 't orgel — de deur aan dezen kant gaat naar de galerij. Hij hoort me niet,” ging ze voort, zich tot haar gezellin wendende, „nou, hij zal wel gauw merken, dat hij verkeerd is gegaan.”

Kees dacht er niet aan om terug te keeren. De trap naar 't orgel! — die moest hij juist hebben; hij wilde immers zien, wie toch aan dat ding draaide. In de kerk van Ellinkshuizen was geen orgel, — hij had altijd gedacht, dat die alleen maar op de straat waren.

Hoe hooger hij kwam, des te duidelijker en zwaarder klonken de tonen van het instrument hem tegen. Eerst waagde hij het niet geheel naar boven te klimmen; midden op de trap bleef hij zitten en luisterde met zijn gansche ziel.

Zoo iets heerlijks had hij nooit gedacht, dat er bestond! Nu eens was de muziek zacht en liefelijk, dan weer langzaam aanzwellend — tot de krachtige tonen het gansche kerkgebouw schenen te vervullen . . .

Eensklaps hield de muziek op. Kees bleef nog steeds zitten, 't was hier warmer dan op straat en niemand joeg hem weg.

Zou dat mooie „leven” (zooals hij 't noemde) niet weer beginnen? Hoor! daar speelde het orgel weer en nu werd er bij gezongen ook — door vele stemmen, zeker die van de menschen welke beneden in de kerk zaten. Hij was in 't dorp wel eens met moeder in de kerk geweest, toen er feest was — welk feest, wist hij niet meer.

't Was Kees niet mogelijk langer rustig te blijven zitten, hij moest zien, wat daarboven gebeurde! Heel zacht klom hij de trap op en kwam in een gangetje, waar een enkel gaspitje brandde.

Wat hij op zij van het gangetje zag, kwam hem heel

vreemd voor. Drie mannen stonden ieder op een soort van balk en gingen telkens een eind den grond in, waarna ze weer bovenkwamen. Kees had nooit van orgeltrappers gehoord: hij wist dus niet, dat door het gestadige op en neêrgaan van de balken de pijpen van

't orgel met lucht gevuld worden, zoodat het instrument geluid kan geven. Neen, 't leek hem al heel raar toe; hij werd eigenlijk een beetje bang. Dicht langs den muur gedrongen, ging hij de mannen voorbij. Ze zagen hem niet. Een paar stappen verder stond hij voor een deurtje dat aanstond; hij stootte het voorzichtig open:.... daar zat de orgeldraaier!

Vol verbazing bleef Kees staan. De organist, die nog steeds bezig was het gezang der gemeente te begeleiden, keek niet minder verwonderd bij de onverwachte verschijning van den knaap, die hem met open mond, vol bewondering, stond aan te kijken....

„Wat een knoppen, wat een knoppen!” dacht Kees.

„En hij draait nergens aan, zooals andere orgeldraaiers; hij slaat maar met zijn vingers op al die witte dingetjes boven en onder mekaar, en trekt nu eens aan 't eene knopje, dan weêr aan een paar tegelijk. — Ja,” — Kees boog zich voorover om goed te kunnen zien — „met zijn voeten zit hij ook te trappen — daarom gaat 't zeker zoo hard. Maar die onderste dingen zijn veel grooter dan die waar hij met zijn vingers op slaat, en ze zijn ook niet wit!”....

Het kind was vlak naast den organist gaan staan; ademloos van verrukking luisterde hij toe. Toen de stemmen beneden zwegen en een zacht, zangerig naspel volgde, stonden Kees' oogen vol tranen.

Daar keerde de speler zich om. Hij wilde den kleinen jongen kortaf bevelen heen te gaan, maar toen hij dat bleeke, ontroerde gezichtje zag, was 't hem onmogelijk zich boos te toonen.

De heer Van Bossche, zoo heette de organist, was een vriendelijke oude man; hij hield veel van kinderen en alle kinderen hielden van hem.

„Hoe kom je hier? Je moet gauw weggaan, ventje!” zeide hij zacht.

„Ga je nog meer op die dingen slaan?” vroeg Kees even fluisterend. „Och, laat me asjebliêft hier blijven, ik zal heel stil zijn,” — met een zucht — „'t was zoo mooi!”

De organist bedacht zich. Wat kon 't hem schelen of 't kind naar hem luisterde! — Er was wel eens meer een blond jongetje bij hem op 't orgel geweest, lang, lang geleden.... Dit kind was zeker de verkeerde trap

opgegaan en zoo op deze galerij gekomen; 't ventje scheen van muziek te houden, wat schitterden zijn oogen! net als die van.... Arm bleek kereltje!.... „Nou, ga dan maar in dat hoekje zitten, maar geen woord spreken, hoor je, en eerbiedig zijn. De dominee begint daar juist te bidden.”

Ineengedoken bleef Kees op 't aangewezen plaatsje zitten. De organist zette zich vlak bij het hek der galerij neêr, die geheel in 't rond met gordijntjes was afgeschoten, zoodat men niet in de kerk kon zien; hij liet het hoofd in de hand rusten en luisterde eerbiedig.

De drie mannen uit het gangetje kwamen ook op de galerij en gingen aan den anderen kant van het hek zitten. Zij konden Kees niet zien, maar hij hen wel.

Het kind kon zijn oogen niet van den heer Van Bossche afhouden: deze zat juist onder een gaspit. Wat zag hij er vriendelijk uit, die oude man met zijn grijze haren, hij was zeker al heel, heel oud, wel zeventig! dacht Kees. Zijn oogen stonden zoo ernstig en er lag een uitdrukking op zijn gelaat of hij aan heerlijke dingen dacht en aan droevige tegelijk. Blijkbaar kon hij alles verstaan, wat de dominee zeide.

Kees probeerde ook iets op te vangen van de preek, maar al hóórde hij sommige woorden — van de beteekenis daarvan begreep hij niets.

Toen de organist opstond en weer naar het orgel ging, slaakte het kind een zucht van genot. De oude man scheen vergeten te hebben, dat het knaapje daar zat, maar toen hij dien diepen zucht hoorde, lachte hij Kees vriendelijk toe. — Hij zette zich voor het instrument neder. De drie mannen waren verdwenen.

Dat vond Kees al weêr onbegrijpelijk. Waarom bleven ze niet naar het orgel luisteren? Dat was toch vrij wat prettiger dan daar in den grond te zakken!

Welluidend en liefelijk, statig en krachtig, ruischten

de heerlijke melodieën door de gewelven van het gebouw — weer viel de gemeente in met haar lied....

Na een kort naspel stond de heer Van Bossche op en ging dicht bij het hek staan; hij boog het hoofd, sloot de oogen, en vouwde de handen.

Hij bad. — Wat bidden was wist Kees wel, al had hij 't, sinds vrouw Sanders dood was, nooit meer gedaan; onwillekeurig sloot hij ook de oogen, vouwde de handen, en fluisterde een paar woorden van het gebedje, dat „moeder” hem nog geleerd had: „Almachtige God.... bewaar mij.... dezen nacht.... en doe mij....” verder wist hij 't niet meer, hoe was het ook weêr? Een duidelijk „Amen” werd van beneden gehoord, dus Kees zei ook gauw „Amen”, want zoo eindigde zijn gebedje immers ook.

De oude man bleef nog even staan met eerbiedig gebogen hoofd, toen ging hij nogmaals voor 't orgel zitten om te spelen, en terwijl hij speelde, gingen de menschen de kerk uit: Kees merkte dat aan al 't geschuifel van voeten.

Eindelijk schoof zijn nieuwe vriend de knopjes dicht en stond op. „Kom, ventje, nu moet je naar huis gaan; zoo dadelijk gaan de lichten uit,” zeide hij vriendelijk en legde zijn hand op den schouder van het kind. „Vond je 't zóó mooi?” ging hij goedig voort.

Kees knikte van ja. Hij gehoorzaamde werktuiglijk en ging terstond het deurtje uit en het gangetje door, waar de orgeltrappers hem verwonderd vroegen: „Hoe kwam jij op 't orgel, jongen?” De knaap gaf geen antwoord; hij liep haastig de trap af en stond weldra op straat.

Waar nu heen?

Zijn plan was gemaakt. Hij zou hier heen en weer loopen, totdat die meneer van daarnet kwam; hem zou Kees vragen, waar hij vannacht slapen moest, die vriende-

lijke man zou zeker wel een plaatsje voor hem weten.

Lang behoefde het kind niet te wachten. Al heel spoedig kwam mijnheer Van Bossche naar buiten; hij sloeg, diep in gedachten, den weg naar zijn woning in.

Eensklaps voelde hij, dat iemand hem aan zijn jas trok.... Hij keerde zich haastig om en zag bij 't licht van een lantaarn, dat zijn jeugdige bewonderaar van hedenavond naast hem stond. „Wel, kind! ben je daar nog?” vroeg de heer Van Bossche verbaasd. „Ga toch naar huis, waar woon je?”

„Ik heb geen huis; ze willen me nergens hebben,” verzekerde Kees. „Weet u niet, waar ik vannacht slapen kan? Zou ik niet met u kunnen meêgaan, ik zal er u een dubbeltje voor geven, kijk!” — Hij frommelde in den zak van zijn jasje om het geldstukje daaruit te voorschijn te halen en het den organist te toonen.

„Heb je geen huis? Maar je hoort toch bij *iemand*, kind!”

„Neen,” herhaalde het knaapje; „ze willen me nergens hebben en me in 't hok of in 't pero stoppen — ik ben niet dronken en de peren heb ik ook niet gestolen.... O, meneer! laat me asjeblijft met je meegaan; morgenochtend ga ik weer heen.”

„Maakt die jongen 't u lastig, meneer?” klonk opeens de barsche stem van een politieagent, die met groote stappen naderbij kwam. Als een schuw vogeltje, dat door een roofvogel vervolgd wordt, drong Kees zich tegen den ouden man aan; deze voelde, hoe het koude handje beefde en hem krampachtig vasthield.

Wonderlijk! het kind dacht er geen oogenblik aan weg te loopen; in de grootste spanning wachtte hij het antwoord van zijn beschermer af.

„Neen, vrind, hij hindert me niet en hij bedelt ook niet,” zeide de organist langzaam, als bedacht hij zich, „ik moet hem even spreken, ik ken dat ventje wel.”

„O! da's iets anders . . . . Goe'n avond, meneer!” De agent tikte aan zijn helm en ging weg.

„Ga maar met me meê, kind, als je dan nergens thuis hoort, mijn vrouw zal wel een stukje brood voor je hebben en een plaatsje waar je vannacht kunt slapen. Je moet me nu eens geregeld vertellen, wie je bent en waar je vandaan komt, want zoo begrijp ik er niemendal van. — Maar de waarheid spreken, hoor!”

„Ja,” zei Kees. Hij jokte nooit, want baas Sanders kon dadelijk aan zijn gezicht zien of hij ergens om heen wilde draaien . . . . hij zou niet hebben durven liegen.

Al voortloopende, vertelde Kees zijn geheele geschiedenis; de oude man luisterde bewogen toe. Zoo iets wonderlijks was hem van zijn leven nog niet voorgekomen, dat hij daar met een vreemd kind thuiskwam, letterlijk van de straat opgenomen. Maar eigenlijk was het heel gewoon ook en lag het voor de hand, dat hij zich over dat verlaten knaapje ontfermde.

Het kind zag er waarlijk niet uit of hij hem een kunstig verzonnen verhaal op de mouw spelde — die oogen logen niet, onmogelijk.

„Hier is mijn huis, ventje!” zeide de organist eindelijk, terwijl hij voor een nette kleine woning stilhield. Hij stak den sleutel in het slot en duwde Kees voor zich uit de gang in.

„Zoo, ga nu maar mee.” De heer Van Bossche opende de deur der voorkamer. Wat zag het er daarbinnen gezellig uit! Aan een ronde tafel met een donkerrood kleed zat een vrouw van middelbaren leeftijd; het licht der petroleumlamp viel op haar zacht, vriendelijk gelaat. Voor haar stond een blad met twee kopjes, en een ouderwetsche koffiekkan pruttelde op een roodkoperen komfoortje.

Toen de deur openging en de twee binnentraden, legde zij haar naaiwerk neer en keek verwonderd naar het kind.

„Ik breng je een kleinen zwerveling, vrouwtje!” zeide haar man vroolijk. Hij trad op haar toe en fluisterde: „Straks vertel ik je alles.... Kijk 't schaap eens aan — kunnen we hem zóó de straat op sturen: hij hoort nergens thuis!”

„Neen,” zeide zijn vrouw terstond. Ze nam het kind bij de hand, zette hem in haar eigen leuningstoel, waarin hij bijna verzonk, sneed hem een paar dikke boterhammen en schonk hem een glas warme melk in. En toen het kind „dat nergens thuis hoorde” gretig het glas melk leegdronk, en er langzamerhand een flauw blosje op zijn wangen en een weinig glans in zijn lieve zachte oogen kwam, ging juffrouw Van Bossche dicht bij haar man staan en zeide zacht: „Hij is me van harte welkom, hoor! Onze Heiland zegt: „Zoo wie zoodanig een kindeken ontvangen zal in Mijnen naam, die ontvangt Mij....”

Haar oogen stonden vol tranen en ze draaide zich haastig om. „Ik ga een bedje voor hem klaarmaken op 't kleine kamertje naast ons.... Straks wil ik graag hooren, hoe je aan hem gekomen bent.”

Zij bleef lang boven, heel lang. Al het beddegoed moest van den zolder gehaald worden; twaalf jaar geleden was het daar zorgvuldig opgeborgen — want toen was hun eenig zoontje gestorven.

Eindelijk kwam zij beneden. Haar man had zijn pijpje aangestoken en zat gemakkelijk in zijn grooten stoel — en ja, op zijn knie zat Kees, het hoofdje tegen hem aangeleund, vast in slaap!

„Hij was zoo moe!” zeide de oude man, terwijl hij het kind voorzichtig aan zijn vrouw overreikte, die hem in haar armen naar boven droeg. Kees werd wakker, toen ze hem uitkleedde.... Hij wreef zich verschrikt de oogen uit.

„De hond heeft mijn jasje gescheurd.... ik heb er spelden aangestoken....” stamelde hij. Verrukt keek

hij rond zich: „Mag ik hier slapen? zóó mooi? Ik heb maar één dubbeltje — morgen ga ik weer heen...”

Zijn oogen vielen weder dicht en zijn vriendelijke verzorgster legde hem in het zachte bedje, dat zij zoo lang op den grond gespreid had, en dekte hem toe. Toen wilde ze weggaan, maar, bij de deur gekomen,

keerde zij zich om en ging nog eens naar het slapende kind. Zij zag vol medelijden naar dat teëre, bleke gezichtje, dat daar in de witte kussens rustte. Was het een droom? Lag haar eigen lieve kleine jongen daar weêr?

Zij knielde bij het bedje neder — zooals ze dat, jaren geleden, gewoon was te doen en fluisterend bad zij:

„Heer Jezus, neem hem in Uwe hoede. Hij is eenzaam en verlaten, maar Gij wilt hem aannemen. Waak Gij over hem, geef, dat geen kwaad hem genake! Amen.”

Kees hoorde er niets van, hij bleef doorslapen.

Toen juffrouw Van Bossche in de huiskamer kwam, zag haar man terstond, dat zij diep ontroerd was.

Hijzelf was niet minder aangedaan, maar hij zeide niets en zij zeide ook niets; zij wisten het van elkander, waar ze aan dachten.

Een weinig later op den avond vertelde hij haar alles: hoe Kees bij hem op 't orgel gekomen was en naar zijn spel geluisterd had; hoe het kind hem op straat gevolgd was en gevraagd had met hem meê te mogen gaan. De heer Van Bossche had niet recht geweten, wat hij moest doen — totdat hij den angst van het knaapje gezien of liever gevoeld had bij de vraag van den politieagent; op dat oogenblik had hij besloten hem mede te nemen.

„En nu ben ik van plan zoo gauw als ik kan naar Ellinkshuizen te gaan om bij den burgemeester navraag naar het kind te doen,” besloot de organist zijn verhaal. „We zouden er misschien werk van kunnen maken om hem in 't weeshuis te krijgen; 't is in ieder geval een beklagenswaardig stumpertje . . . Met dat al, vrouwtje, zou ik heelemaal vergeten je te zeggen, hoe 't me spijt, dat je vanavond niet in de kerk waart. Dominee sprak zoo eenvoudig en waar, hij wekte ons op de Zending te steunen door gebed en gaven, en zeide, dat *die* Christenen het best konden bidden om de komst van Gods Koninkrijk in de Heidenlanden, die een geopend oog en hart hadden voor de nooden en behoeften van de menschen in hunne naaste omgeving.

Zijn tekst was: „Zoo wat uwe hand vindt om te doen, doe dat met uwe macht.”

Die woorden willen mij maar niet uit het hoofd, telkens

breng ik ze in verband met het ontmoeten van dat arme verlaten kind . . . . Aardig, aardig, zooals hij naar de muziek stond te luisteren. Zijn oogen doen me denken aan . . . .”

„Mij ook,” zeide zijn vrouw zacht.

IV.

Ruim een maand is voorbijgegaan. Kees is niet in Ellinkshuizen bij baas Sanders, en ook niet in 't weeshuis, maar nog altijd bij den heer Van Bossche en zijn vrouw. Ze denken er niet meer aan hem weg te zenden — zóó zijn zij nù reeds aan den kleinen vondeling gehecht.

Ze hebben dan ook wat met hem afgetobd. — Daar weet de oude dokter van mee te praten! In den eersten nacht, dien Kees in hun woning doorbracht, was het kind tegen den morgen met hevige koorts wakker geworden: hij ijelde — en klaagde dat hij overal pijn had. De dokter, die zoo spoedig mogelijk gehaald werd, keek vreemd op, toen hij 't patiëntje zag en zijn geschiedenis hoorde. Hij raadde aan, het knaapje zoo gauw mogelijk naar 't Kinderziekenhuis te laten brengen: ze zouden hem daar stellig wel opnemen — desnoods konden de verplegingskosten immers voor hem betaald worden!

Maar man en vrouw beiden hadden gezegd, dat het zeker niet toevallig was, dat het kind juist bij hen gekomen en ziek geworden was; het was hun niet te veel voor hem te zorgen, en ze behoefden het gelukkig nergens om te laten.

De dokter zeide ronduit, dat zij menschen waren, zooals er weinig gevonden werden; hij begreep niet, hoe zij zich zoo'n last op den hals haalden. Doch de heer Van Bossche en zijn vrouw antwoordden, dat er niets bijzonders in stak om zoo'n hulpeloos kind vriendelijk

te behandelen. En waarom zij het deden? Wel, om Jezus' wil — uit gehoorzaamheid aan Zijn woord: „Weidt Mijne lammeren.” — Toen de dokter weer in zijn koetsje zat, mompelde hij: „Ik denk er op het punt van godsdienst volstrekt niet zoo over als jelui, maar mijn uiterste best zal ik voor hem doen — of 't mijn eigen kind was.”

Wat de dokter zijn „eigen kind” noemde, was zijn eenig kleindochtertje, zijn oogappeltje!

Zoolang Kees tusschen leven en dood zweefde, hadden zijn pleegouders hun tijd en hun gedachten uitsluitend gewijd aan zijne verpleging; — van een gaan of schrijven naar Ellinkshuizen was nog niets gekomen.

Maar zoodra het kind aan de betere hand was, verwittigde de heer Van Bossche den burgemeester van Ellinkshuizen van zijn komst. Hij kreeg spoedig antwoord, dat men hem zou ontvangen: om de zaak te regelen van den vondeling Kees van Dorp, vroeger uitbesteed bij baas Sanders, en nu zonder diens voorkennis te zijnen huize vertoevende.

„Hoe is 't, vrouwtje,” vroeg de organist op een middag, toen hij zich gereed maakte naar Ellinkshuizen te gaan, „willen we den jongen bij ons houden? Zal ik dat aan den burgemeester zeggen of willen we nog werk maken van 't weeshuis?”

„We zullen 't hem zelf vragen,” zeide zij glimlachend. „Wel Kees, jongen, wil je altijd, altijd bij ons blijven? — of . . . .”

Neen, ze kòn dien glans van blijdschap, die op Kees' gezichtje kwam, niet verduisteren door te zeggen: of terug naar Ellinkshuizen. Of het kind er ooit aan gedacht had, dat hij *niet* voorgoed bij hen blijven zou? Zooals hij daar zat in een gemakkelijken ziekenstoel, omringd van boeken en platen, scheen het een vanzelfsheid, dat hij bij hen bleef . . . .

„Hij is ònze jongen, nietwaar, ventje?” zeide juffrouw

Van Bossche en streek hem over zijn blond hoofdje.

„Weet je, wat hij me vanmorgen vroeg, man? Of je hem leeren wildet op die witte dingen te slaan, waar zoo'n mooi leven uitkwam, en of we in huis ook niet zoo'n draaiorgel hadden . . .”

Wat zag de oude man er trotsch en gelukkig uit, toen hij antwoordde: „Ja, we zullen 't hem wel leeren, hè Kees? en hij zal spelen zoo mooi als . . .”

„Als u,” zei Kees, „of als die draaiorgelman op straat.”

Toen de heer Van Bossche vertrokken was, zei Kees met een zucht: „Ik houd zooveel van hem — moet ik tóch meer houden van mijn Vader, die in den hemel is? Ik heb nu *twee* vaders: een hier en Een in den hemel, is het niet?”

„Ja, kind, maar dien hemelschen Vader heb je altijd gehad; — ook toen je ongelukkig en bedroefd was, waakte die Vader over je, en dat je nu beter wordt en onze lieve jongen bent, — dat heb je aan Hem te danken en aan den Heer Jezus, die de kinderen zóó liefheeft!” . . .

„Ik hèb Hem heel lief!” zeide het kind ernstig; toen ging hij rustig liggen. Na een poosje boog juffrouw Van Bossche zich over hem heen om te zien of hij sliep. — Ze hoorde hem fluisteren: „Mijn Hemelsche Vader, ik heb U heel lief en den Heer Jezus ook. Maar, als ik nu nog eens meer houd van dezen vader en moeder — wilt U dan niet boos zijn, als 't U blijft?” . . .

Alles werd naar wensch geregeld. Kees was door zijn nieuwe pleegouders als kind aangenomen. De schoenmaker Sanders haalde de schouders op, toen hij 't hoorde; hij was recht in zijn schik met zijn nieuwen knecht en zeide: „'k Begrijp 't niet: eerst was mijn vrouw zoo dol op dat leelijke kind met zijn bochel en nu die menschen weer. Affijn, ik ben van hem af! Gestolen heeft ie niet,

schijnt het: boer Thijssen heeft me verteld, dat 't wáár was van dien hond"....

Er was één jongen in 't dorp, die na 't bezoek van den heer Van Bossche rustiger sloop, dan in weken 't geval was geweest. Kees leefde nog: hij had geen ongeluk gekregen en hij was bij goede menschen in huis. Wat was Jan blij, dat alles zoo goed afgelopen was! Zou Gerrit er ook zoo over denken?

„Zeg, Gerrit,” zeide Jan den volgenden dag tot zijn gewezen kameraad, „vind je 't niet heerlijk, dat Kees geen ongeluk gekregen heeft door ons toedoen, omdat wij hem valsch beschuldigd hebben?”

„Och, jongen,” antwoordde Gerrit, „wat gaat mij die bochel aan, ik begrijp niet, wat je toch hebt tegenwoordig. Je bent zeker aan 't klikken geweest, want baas Sanders zei laatst: ik begin er nou achter te komen, dat jelui zelf die peren en appelen gestolen hebt. Pas op, dat je 't niet weer doet! — Neen, met zoo'n klikspaan wil ik niets meer te doen hebben.”

Zoo hield de omgang tusschen Gerrit en Jan geheel op.

Jan werd een flinke jongen, van wien zijn ouders veel plezier hadden, maar Gerrit deed zijn vader en moeder veel verdriet.

V.

Eenige jaren zijn voorbijgaan.

't Is Kerstavond.

Een stroom van kerkgangers verdringt zich in de straten van H.; allen gaan naar de Groote Kerk om den „Engelenzang” bij te wonen.

Een knaap van ongeveer zestien jaar met een ineendrongen gestalte en hoogen rug, loopt naast een net gekleede vrouw en draagt haar kerkboek.

Aan de kerkdeur gekomen, nemen zij afscheid: „Nu, mijn jongen, de Heer helpe je — ik zal aldoor voor je bidden. Heb moed en vertrouw op God.”

„Ja, moeder,” antwoordt de knaap. Hij geeft haar het boek over en gaat de trap naar 't orgel op; — zij begeeft zich naar haar gewone zitplaats.

„Mijn vader is vandaag verhinderd te spelen; ik zal 't voor hem doen,” zegt de knaap, boven gekomen, tot de orgeltrappers.

Kees (want hij is het) heeft al meer op het orgel gespeeld, maar nog nooit op een avond als deze, voor zóóveel menschen. Thuis heeft hij er erg tegen opgezien om het te doen; maar

hij heeft niet durven weigeren, toen de heer Van Bossche hem voorstelde: „Jongenlief, speel jij vanavond voor me: ik durf niet door dit scherpe weer te gaan met mijn hoest.”

Nu de knaap zich voor het instrument zet, heeft hij geen oogenblik: hij voelt zich gedragen door het gebed van dien ouden man thuis en van die lieve vrouw daar beneden in de kerk. Hij is trotsch en gelukkig, dat hij spelen kan voor zijn goeden pleegvader, en hij bidt, dat hij spelen mag tot eer en verheerlijking van zijn Vader in den hemel.

Luister! . . . daar klinken, schoon door elkander gewerkt, allerlei melodieën van welbekende en geliefde Kerstliederen.

De menschen hooren er niet veel van: het is me een drukte om een plaats te krijgen. De plaatsbewaaresters loopen hijgend af en aan, en 't is een volte van belang!

Eén toehoorder heeft hij toch — misschien nog wel meer!

Maar straks, onder den voorzang — onder het middengezag vooral: bij dat lied der Engelen (Gez. 117) . . . luistert men met aandacht naar het orgel. Reeds onder het voorspel is het doodstil . . .

„Heerlijk!” fluistert de een.

„Zóó mooi als vanavond speelde hij nog nooit,” zegt een ander.

„Hij kan 't nog, die oude baas!” meent een derde.

't Vrouwtje in de voorste bank heeft de handen gevouwen.

Ze bidt niet . . . ze dankt!

Zij ziet een tooneel uit vroeger jaren: een bleek, teer knaapje dat nergens thuis hoorde, een kleine woning waar het een thuis vond — en ze fluistert:

„'t Is mijn jongen: . . . Eere zij God!”

Haar jongen en toch niet háár kind. 't Had even goed hun eigen zoon kunnen wezen, die daar speelde . . . O! als dát eens had mogen zijn!

Maar terstond denkt ze er aan, hoe hij Daarboven bewaard is voor zonde en dood, kommer en zorgen, lijden en strijden; veilig en geborgen bij zijnen Heer. Hij zal tot haar niet wederkeeren, maar zij zal tot hem gaan.

. . . En deze woorden uit het boek der Openbaring komen haar voor den geest:

„Ik hoorde een stem van citerspelers, spelende op hunne citers en zij zongen als een nieuw lied voor den troon.”

Ja, hij stemde in met het lied der verlostten.

Kom, zij zal óók zingen, van ganscher harte, tot eer van den Verlosser en Zaligmaker, die haar kind Gode gekocht heeft met Zijn bloed; tot verheerlijking van Hem, die is nedergedaald van den Hemel om allen, allen die Hem liefhebben het Vaderhuis te ontsluiten:

Halleluja, looft den Heer!
 Hoogste heemlen, geeft Hem eer!
 Halleluja, looft Hem, aard!
 God geeft zijnen Zoon aan d' aard;
 God heeft in den mensch behagen,
 Vreed' op aarde, Jezus leeft!
 Alles loov' wat adem heeft:
 God heeft in den mensch behagen!

(Gez. 117).

Bij 't uitgaan der kerk wacht juffrouw Van Bossche haar pleegzoon op. Ze kan niet veel zeggen, haar hart is te vol; ze drukt zijn hand telkens en telkens en fluistert alleen: „'t Was goed, mijn jongen.”

Vader wacht hen thuis. De dienstbode doet hun open en weldra treden ze de huiskamer binnen.

„Je leerling heeft je eer aangedaan, man,” zegt juffrouw Van Bossche, als de eerste begroetingen zijn afgeloopen, „je kon 't aan de menschen zien, dat ze 't mooi vonden. — Ik geloof zelfs,” ging zij schertsend voort, „dat ze dachten, het kàn de oude baas niet wezen . . . .”

Meteen streek ze hem liefkoozend over 't witte haar, alsof ze zeggen wilde: voor mij speelt niemand mooier dan gij . . . .

„Ik wil 't graag gelooven,” zegt de pleegvader in vollen ernst; „de jongen is mij ver vooruit. — Hij zal 't verder brengen dan ik 't ooit gebracht heb, dat is zeker! . . . . En, vrouwtje,” vervolgt hij zachter, „ik ben zóó blij, dat 't juist vanavond trof, dat ik niet spelen kon en hij 't voor mij kon doen. Met Kerstmis kan 't niet mooi genoeg wezen. Ik had van 't jaar weer mijn uiterste best willen doen om te spelen tot eer en verheerlijking van onzen Heer en Koning — en nu

heeft mijn jongen 't beter gedaan dan ik 't ooit zou hebben kunnen doen; — dat geloof ik vast!”

„Ik niet,” zegt zijn vrouw beslist.

Kees zou stellig ook gezegd hebben „ik niet,” maar hij had zoo juist de kamer verlaten. Hij gevoelde zich zoo onuitsprekelijk gelukkig en dankbaar; zijn gansche ziel was ontroerd en bewogen — hij moest een oogenblik alleen zijn — met God!

Het was een heerlijk Kerstfeest, dat deze drie vierden.

Toen het feestmaal bijna geëindigd was stond Kees op en ging even naar zijn kamertje. Hij kwam spoedig terug met twee platen.

De eene gaf hij aan „vader”, de andere aan „moeder”.

„Ik heb ze betaald met het geld van mijn eerste les,” zeide hij met een gelukkig lachje.

Vader was geheel en al verdiept in de beschouwing van zijn Kerstgeschenk. „Nergens thuis” stond er onder: 't was een photographie naar de plaat, die Kees, jaren geleden, zoo bekeken en nooit vergeten had. Aan den achterkant stond met duidelijke letters geschreven:

„Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven; ik ben dorstig geweest en gij hebt Mij te drinken gegeven. Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd; Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed.

Voor zooveel gij dit aan een van deze Mijne minste broeders gedaan hebt — zoo hebt gij dat Mij gedaan.”

„Moeder” lachte en schreide tegelijk, terwijl ze hare plaat bekeek; een voorstelling van den Heiland, de kinderen zegenende. Voor haar had Kees aan den achterkant deze woorden nageschreven:

„Zoo wie zoodanig een kindeken ontvangen zal in Mijnen naam, die ontvangt Mij.”
